

A Budapesti Művészeti Hónapról

Levél a Magyar Szónak

ABBAN A DÍSZES ÉPÜLETBEN, amelyet idenyomatva lát a kedves olvasó, Szépvölgyi Zoltán, a Fővárosi Tanács elnökének szavaival megkezdődtek az október 26-áig tartó Budapesti Művészeti Hetek. Az épületet a Parlament terén 1896-ban emelték Hauszmann Alajos tervei szerint. Neki köszönhető a Műegyetem, a budai Vár dunai homlokzata, az Iparművészeti Múzeum.) A felszabadulás után a Szépművészeti Múzeum hatalmas gyűjteményét kettéosztották, s a hazai művészek — festők, szobrászok — alkotásai itt, a Nemzeti Galériában találtak új otthonot. A polgármester megnyitóján egyébként örvendetes eseményt is jelez: a Galéria a Vár helyreállított szárnyába költözik és helyét a Néprajzi Múzeum foglalja el. Ekkor nyílt meg ebben az épületben tizenkilenc megye népművé-

közeit. Október 6-án nyitják a Budapesti sajtó száz esztendeje című kiállítást, majd 12-én a Kassák Lajos költő, regényíró és festő emlékének szentelt termeket. A bélyeggyűjtők öröme a Posta Bélyegmúzeuma állandó kiállításán kívül most hamisítványgyűjteményt rendez. Október 7-én nyílik a hódmezővásárhelyi tárlat, 8-án pedig Pécsen a Csontváry Emlékmúzeum, amely úgy jött létre, hogy a Nemzeti Galéria Belgrádban tíz esztendeje bemutatott képein kívül itt helyezte el Gerlóczy Gedeon műgyűjtő a birtokában levő alkotásokat is, köztük a Jajcei víz-és-erdélyi származású, százhusz esztendeje született mester hét remekművét egyébként a magyar Posta bélyegeken is forgalomba hozta. A Csongrádinegyei események közül kiemelkedik az olajbányászok által

A budapesti Nemzeti Galéria épülete

szétét méltóan és mutatósan képviselő népművészeti kiállítás, amelyen a hazai folklor legszebb alkotásait helyezték a tárlókba. Megtekinthetők — hogy csak kapásból említsek néhányat — a mezőcsáti és mohácsi cserépedények, matyó és sárközi népviseletek, Bács-Kiskun megye népművészetének történeti kialakulását bemutató tárgyak, a kiskun madonnák, gyertyamártók, sőt egy Baja-vidéki halásztanya is. Az új múzeum honfoglalása alkalmával elmondhatni, hogy egy ország népművészete mutatkozik be és ilyen gazdag gyűjtemény aligha látható máskor együtt.

Néhány napja nyílt meg a Nemzeti Múzeumban Budapest éremművészetének bemutatója, október 5-étől pedig az ötszáz esztendő magyar könyvművészet legszebb példányai tekinthetők meg. Ugyanezen a napon az Iparművészeti Múzeum a százéves Budapest zenei életének áldoz, a Szépművészeti Múzeumban pedig A renaissance művészete Európában 1460—1560 címmel rendez tárlatot. A Műcsarnokban már megnyílt a Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé, amelyen Boško Kučanski szarajevói művész — egy-egy magyar, szovjet, csehszlovák, olasz, perui, francia, német, ausztriai és indiai mester mellett — kompozícióival negyvenezer forintos díjat nyert. Gazdag programot készített elő a Petőfi Irodalmi Múzeum. A költő életművét tartalmazó állandó tárlat mellett szeptember 29-én bemutatták a János vitézből készült rajzfilm forgatókönyvét, festett celluloidlapjait és segédesz-

föltárt honfoglaláskori leletek kiállítása.

A BUDAPESTI MŰVÉSZETI HETEK éppen negyven esztendeje, persze jóval szerényebb keretek között kezdődtek, 1933-ban rendezett Liszt zongoraversenyt a ma már háromszoros Kossuth díjas Fischer Annie nyerte. Azóta számos ifjú művész pályája lendült a magasba a magyar fővárosból. Amikor az Erkel Színházban Ferencsik János karmesteri pálcája alól felcsendültek a Bartók-művek ütemei, a Zeneakadémián három földrészfű zeneművészei versenyeztek az elsőségért. Október 28-án nevezetes esemény színhelye lesz az Operaház: a Várnász komponistája, a termékeny Szokolay Sándor Németh László mindmáig előadatlan Sámson című drámájából írt új operát. Igazán muzsikusként való csemege a Camerata Hungarica együttesének fellépte: öt évszázad magyar énekes és hangszeres zenét keltik életre a Lőcsei-, a felsőhoróci Vietórisz és a csíksomlyói Kájoni kéziratokból, valamint külföldi gyűjteményekből. A zenei hetek alkalmából Budapesten vendégeskedik a prágai Václav Neumann, valamint a Prágai Kamarazenekar, a Smetana Vonósnégyes, itt lesz a Párizsban élő Anda Géza, a finn Anja Silja, az olasz Mario Rossi, a francia Auréle Nicolet, Pierre Fournier, a litván Szauljusz Szondeckis, a kolozsvári Stefan Ruha és a Litván Kamarazenekar, valamint Dietrich Fischer Discau, Aaron Copland, Kurt Masur, a lipcsei Gewandhausorchester.

Október 2-án, 3-án és 4-én lép fel a Nederlands Dans Theater, a többi estén az

Operaház balettegyüttese, a Pécsi Balett veszi birtokába az Operaház színpadát. Érdekesnek látszik a fiatal balettművészek fellépése is.

A SZÍNHÁZMŰVÉSZET 2 téma köré csoportosítja látnivalóit. Főleg az utolsó száz esztendő drámatermését vizsgál közönségük elé a budapesti és vidéki színházak. A nyitány Hubay Miklós: Színház a cethal hátán és a nemrég elhunyt Devecseri Gábor hátrahagyott műve, az Odüsszeusz szerelmei volt. Aki Pesten jár, választhat Gárdonyi Láthatatlan emberének színpadi változata, valamint a Döglött aknák, Az utolsó utáni éjszaka, a Holtak hallgatása, a Testvérek, a Búsképű lovag, a Magyar Elektra előadásai között. Három ősbemutató is lesz a Budapesti Művészeti Hetek során. **Eörsi István Széchenyi és az árnyak**, Benedek Katalin Alattunk a város és Gyárfás Miklós Beatrix című drámáit e napokban mutatják be először. A vidéki bemutatók közül említjük

meg Szabó Magda Kiálts város (Debrecen), Szerelmem Elektra (Állami Déryné Színház), Gyárfás Miklós Történik a kastélyban (Veszprém), Szakonyi Károly Hongkongi paróka (Miskolc), Garai Gábor A lebegő Atlasz (Pécs) című műveit. A műsorban a Görög Nemzeti Színház és a Vahtangov Színház vendégeskedik Aiszkhülosz, Pogogyin és Carlo Gozzi egyegy művével. Október 15. és 23. között a budapesti színházak mellett kilenc vidéki együttes is fellép.

A Budapesti Művészeti Hetek legjelentősebb eseményein ott lesz mikrofonjával a rádió és a tévé.

KÉTSZÁZ RENDEZVÉNY szerepel a Budapesti Művészeti Hetek gazdag műsorában. Ízeitől talán elég ennyi. Aki a magyar fővárosban jár, mindig talál inyére való élvezetet, most azonban a képző- és zene-, valamint a színházművészet olyan bőséget kínál, ami még nehezebbé teszi a választást.

SZÜTS István